

ЗАКІНЧЕННЯ ПАН-АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В РІО ДЕ ЖАНЕЙРО

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Пан-американська конференція міністрів закордонних справ формально закінчила свої наради підписанням спільного документу в справі зрівняння дипломатичних, фінансових і торговельних зносин з Державами Осі. Конференція рівнож винесла спеціальні резолюції в справі економічної співпраці американських держав для оборони західної півкулі. Рівночасно з її закінченням президент Бразилії, Гетуліо Варгас, вручив паспорти німецькому, італійському й японському амбасадорам та закликав їх опустити Бразилію. Це означає зрівняння дипломатичних зносин з Державами Осі. Досяг шість полуднево-американських держав зрівняли з тоталітарними державами. Перед початком пан-американської конференції лише Злучені Держави, краї Центральної Америки та три країни Карибської поліси зрівняли були зв'язки з Державами Осі. Тепер тільки Аргентина й Чиле ще вдержують зносини, але й ці держави підписали спільний пакт та згодилися ціти слідами прочих американських країн.

ЗАТОПЛЕННЯ КАНАДІЙСЬКОГО ПАСАЖИРСЬКОГО КОРАБЛЯ

САН ХУАН (Порто Ріко). — Ворожа субмарина затопила при берегах Америки великий канадський пасажирський корабель „Лейді Гавкінс“, при чому згинило правдоподібно 250 осіб, в тому 17 американців. Згідно з оповіданням врятованих 71 осіб, що прибули до порту, корабель затоплено без перестороги ще 19 січня. П'ять днів вони блукали в рятунковій лодці аж доки не були врятовані другим кораблем. Рівночасно з оглошенням про затоплення „Лейді Гавкінс“, ворожі субмарини затопили британський корабель-цистерну при берегах Канади.

ФЛОТА РОБИТЬ СВОЮ РОБОТУ НА СХОДІ — КАЖЕ НАКС

ІШКАТО (Інд.). — Полк. Ф. Наке, секретар маринарки, стверджує, що Держави Осі — це „один неподільний і тотальний ворог“, заявив, що завданням американської флоти є боротися на всіх морях та на всіх фронтах та що Америка не дасться зловити на вулку Гітлера, висилаючи свої сили лиш на один фронт. Америка мусить воювати на сході, заході, на півночі та в тропікальній полісі. Крім того Америка мусить доставляти всяку допомогу Англії, Росії, Нідерландській Індії та Китаєві, говорив Наке. Він твердив, що японці понесли великі втрати, а американська флота постійно зростає, що є запорукою, що вона вповні виконає своє завдання.

РУЗВЕЛТ ВІДБУВ КОНФЕРЕНЦІЮ З АМЕРИКАНСЬКИМИ І БРИТАНСЬКИМИ ВІЙСЬКОВИМИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт відбуд дво-годинну конференцію з американськими та британськими військовими, в якій взяли участь ген. Н. Дж. Маршалл, шеф штабу, ген. Арнолд, шеф летунства, адм. Старк, шеф морських операцій, та адм. Кінг, начальний командант американської флоти. З англійців в конференції взяли участь: ген. Дж. Дил, ген. Вимис, марш. Гарис та адм. Литл. Ця спільна американсько-британська комісія веде спільні праці від часу, коли до Америки прибув був Вінстон Черчилль.

НІМЕЦЬКІ АГЕНТИ ПРОДАВАЛИ НАГРАБОВАНЕ ЗОЛОТО В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК. — Американські влади впали на слід німецьких агентів, які продавали в Америці зрабоване в Голландії та Бельгії золото та робили на ньому величезні маєтки. В цю справу замішана „Пайонір Імпорт Корпорейшен“ та чотирох німців, між ними Вернер фон Клем, який є кривняком жінки німецького міністра закордонних справ, фон Рібентропа. Фон Клем, це бувший німецький старшина з першої війни, який має широкі зв'язки між німецькою берлінською аристократією. Тепер живе він в Лонг Айленд та від десятирок літ є американським горожанином. Американські влади закидують йому, що його брати в Німеччині брали зрабоване в Голландії та Бельгії срібло й золото та пересилали до нього в Америку для перепродажі. Фон Клема арештували федеральні агенти.

Д-Р БАТЛЕР ПРО РОЛЮ АМЕРИКИ ПО ВІЙНІ

НЮ ЙОРК. — Д-р Ніклас Морей Батлер, президент Колумбійського Університету, заявив, що є безглуздом думати, що Америка може бути ізоляційною по закінченні цієї війни. Від ранньої історії англо-саксонські народи мали великі інтереси та впливи в цілому світі, отже й тепер, коли наступить мир, вони знову мусять стати при кермі світової політики.

СУДЯТЬ ЯПОНСЬКИХ АГЕНТІВ

ВАШИНГТОН. — Перед федеральним судом відбувається розправа проти трьох американських горожан та трьох японців, яким закинув акт обвинувачення провадження японської пропаганди в Америці. Згадані американці писали брошури в користь Японії, а на видавання тих пропагандивних брошур брали гроші від японського уряду. Один з американців, Ралф Тавсенд, був в американській дипломатичній службі в Китаю, а два інші Фредерік Вільямс Вільямс і Дейвід Варен Райдер є журналістами й видавцями.

В середу, 28. січня 1942. р., коло 6:40 год. рано, помер у власнім мешканні, 609 Вест 114. вул. у Нью Йорку, відомий український журналіст і громадський діяч, довголітній редактор і співробітник „Свободи“, член У. Н. Союзу і інших організацій в Америці й в старому краю,

ОСИП СТЕТКЕВИЧ

Покійний був родом зо села Плотича Велика, повіт Бережани, Західна Україна, де родився 12. січня 1876. року. Мав при смерті 66 літ.

По скінченні вчительського семінари став учителювати, але через переслідування владою був змушений покинути край і емігрувати до Америки, де став учителювати в Шайокін, Па.

Він брав активну участь у громадському житті, займаючися передовсім освітньою працею. Завдяки йому повстала в Америці перша українська музична банда. Допишував правильно до „Свободи“, і скоро став її постійним співробітником. У 1910. році був вибраний конвенцією У. Н. Союзу редактором „Свободи“. Від того часу він з малою перервою працював при „Свободі“ майже до самої смерті, спершу як редактор, опісля як співробітник і коректор.

Він далі займався живо педагогічними справами й учителював вечерами. З

окрема від курсу української мови в Колумбійському університеті в Нью Йорку.

До У. Н. Союзу приступив у 1904. році, зараз по своїм приїзді до Америки, й за весь час був його горячим прихильником і оборонцем. Перед смертю належав до Товариства „Свобода“, від. 25.

У. Н. С., і був його довголітнім секретарем.

Оставив вдового жену Броніславу; сиротами: дочку Віру, відому п'яністку; дочку Надію, „норску“, замужню за д-ром С. Стонером в Алтуні, Па.; сина Осипа Данила, хемічного інженіра в Болтимор; сина Романа, хемічного інженіра в Акрон, Огайо; та трое внуків.

Похорон відбудеться в п'ятницю, 30. січня, рано. За останнім бажанням Покійного похорон має бути наскрізь родинний і без квітів. Та відведуть його на місце вічного спочинку широкі жалі і глибоке відчуження в першу чергу тих, що з ним працювали, а далі всего громадянства, котрому він так вірно служив.

ВІННА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ ЗАТОПИЛИ ЯПОНСЬКИЙ ПЕРЕВОЗОВИЙ КОРАБЕЛЬ

БАТАВІЯ (Нідерландська Східна Індія). — Американські летуни, що беруть дуже активну участь в обороні Нідерландської Індії, затопили великий японський перевозовий (з військом) корабель та ушкодили один кружляк. Команда Об'єднаних Держав подає, що в напад на японський корабель взяли участь американські „літаючі фортеці“, дебет великі, чотири-моторові літаки. В Нідерландській Східній Індії панує велике захоплення з тих побід як теж і з того, що Америка висилає значні допомоги в літаках та кораблях проти японців.

НА МАЛАЙСЬКІМ ФРОНТІ БРИТАЙЦІ ЗНОВ ВІДСТУПИЛИ

СІНГАПУР. — На Малайському фронті британській лінії під напором японців знов подались взад. Бритайці евакуують цивільне населення з північної частини малого острова, на якому знаходиться місто і морська база Сінгапур. В опущених околицях вони устелять війська для оборони бази.

ЗДЕРЖАННЯ НІМЕЦЬКОГО НАСТУПУ В ЛІБІ

КАІРО. — Бритайські звідомлення з Лібії говорять, що британська війська здержали дальшу офензиву німців і навіть тепер поважно загрозили німецькій армії, що загналась глибоко на задні британських військ, в околиці Мзус і Солюх. Бритайський штаб переконався, що та офензива не опирається на достаточній кількості посилок з Європи й через те вона вже починає вичерпуватися. Бритайці далі стережуть Середземного моря.

ПРИВІТАННЯ ДЛЯ „ЕНКІВ“. — Багато ірландських жінок і дітей тягнулося за відділами американських вояків, що висіли в Північній Ірландії. (Світлина переслана радіом з Лондону).

КРИТИКУЮТЬ УРЯД, АЛЕ ОБОРОНЯЮТЬ ЧОРЧИЛА

ЛОНДОН. — Дебата в англійській парламенті над провадженням війни прибрала досить гострі форми. Бесідники критикують уряд за невдачі на Далекім Сході. На 24 бесідників лише чотирьох обороняло уряд в цілості. Інші уряд гостро критикували. Зате зпоміж критиків уряду мало хто звертав свої критичні завваги проти особи прем'єра Черчила. Його всі охороняють і всі заявляють, що при голосуванні дадуть йому вотум довіри. Вслід за тим це вже майже певне, що те вотум довіри Черчилль дістане, хоч інші міністри вийдуть з цієї дебати досить „подрепані“. Посол Шенвел домагається, щоб вотум довіри розділити на дві частини: для прем'єра окремо і для решти міністрів окремо. Прем'єр дістав би від усіх вотум довіри, говорив Шенвел. Зате інші міністри дісталиб догану, за яку певно голосував би сам прем'єр, говорив він.

Найгостріша критика уряду відбувалась в палаті лордів. Замітне це, що там критика випливала від одного таки міністра, а саме, міністра флоти лорда Четфілда. Він казав, що висилка двох найтяжчих британських кораблів „Принс оф Вейлс“ д „Реполс“, затоплених опісля японцями, без належної охорони менших кораблів та літаків, було помилкою не адміралів, які знали добре, що цього не можна робити, тільки помилкою політичних провідників, в тім самото Черчила, який був водночас прем'єром і міністром оборони. Головну оборонну промову Черчилль це виголосить. Підчас дебати Черчилль сказав замітні слова про Рудольфа Геса, відомого нацистичного провідника, що на весні минулого року прилетів був до Англії. За словами Черчила Гес прилетів до Англії в тім переконанні, що як тільки він скомується з англійськими „апизерами“ ті повалить уряд Черчила і закінчать з Німеччиною мир.

В НІМЕЧЧИНІ БРАК РОБУЧИХ РУК

СТОКГОЛЬМ. — Шведські газети приносять з Німеччини, що німецькі компетентні кола заявили, що пекучий брак робучих рук в Німеччині далі існує, хоч промисл значно обмежив продукцію різних щоденних артикулів. Щоб зарадити лихови німецькі влади плянують на широку скалю вербувати робітників інших європейських народів. Німецькі влади говорять, що Німеччина достарчає вояків, що боряться за Європу. Решта Європи мусить достарчити робітників, які засоблялиб тих німецьких вояків. В балтійських краях німці вже організують добровольчі робітничі відділи. Німецькі влади також увільняють советських полонених вояків українського походження, та з України вербують цивільних робітників й вивозять їх до Німеччини.

В ЄВРОПІ БРАК ПОЖИВИ.

ЛОНДОН. — Бритайське міністерство економічної війни повідомило, що в усіх європейських краях дається відчувати гострий брак всяких продуктів, зокрема харчів. Всі краї відчувують гострі браки: і то навіть тих продуктів, які вони колись у великій кількості виробляли та експортували. В Франції нині брак вина й вино видають на картки, бо німці забирають французьке вино та роблять з нього газоліну. В Чехах брак обuvi. В Румунії брак газоліни і хліба; вона має два безхлібні дні в тижні. В Італії брак їдмої оливи та макароні. В Норвегії брак риби, в Данії і Голандії брак масла.

ГОЛОДОВІ ВИБУХИ В ФРАНЦІЇ.

ВІШІ. — Французькі влади поспішно вислали збільшені запаси харчів до повітів Ероль і Гард, в полудневій частині Франції, в яких вибухли голодові заворушення. Французькі жінки, озлоблені малими давками всяких продуктів обезладнили урядові чинники й по вулицях влаштували демонстрації. Опісля до них прилучились докові робітники.

ЗАПОВІДАЄ ВЕЛИКУ АМЕРИКАНСЬКУ АРМІЮ.

ЛОНДОН. — В прилюдній промові американський амбасадор Вайнент заявив, що американська нація не є така м'яка, як це чужі народи звикли її судити по американських фільмах. Американці це тверда раса, готова боротись за свої ідеали. Америка в тій війні поставить сім мільйонів вояків, які будуть боротись до переможного кінця.

ГЕРОЙСТВО АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

РАНГУН. — Американські летуни, що добровільно служать при китайській армії, завдали японським літакам тяжкі втрати. Японські літаки в числі 37 пробували налетіти на околиці Рангуну. Їх по дорозі зустріли американські летуни. І хоч американців було три рази менше вони зістріли сім японських літаків, а 14 інших ушкодили. Американці мали першої якості літаки.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрим оголошувач хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Почасове число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

'Фантерист Генке Проти Фірера Гітлера

Це була справді замітна подія, що першим американським вояком, котрий вступив на землю Ірландії, був простий вояк Генке.

Річ у тому, що Генке де американець німецького роду. Він не лише має в жилах німецьку кров, але й цього не стидиться. Він навіть гордий на це: видно вважає, що й з німецькою кров'ю людина може бути таким самим добрим американським патріотом, як людина з якоюнебудь іншою кров'ю. І цього йому певно ніхто не заперечить, бо 'фантерист Генке висів в Ірландії, щоб воювати проти Німеччини, Італії, чи когонебудь іншого, проти кого йому скаже воювати американський уряд. І американського патріотизму йому ніхто не заперечить, бо 'фантерист Генке, як буде треба, то засвідчить свій патріотизм, проливаючи свою німецьку кров.

І не лише ніхто не піддасть у сумнів американського патріотизму 'фантериста Генке з його німецькою кров'ю, котрою він гордиться, але що більше, кожний справжній американець припнесе його словам, коли він підчеркує рівночасно своє німецьке походження й свій американський патріотизм. Цим підтвердженням він засвідчує свій спротив нацистичному розумінню націоналізму. Зв'язуючи своє німецьке походження з американським патріотизмом 'фантерист Генке відкидає нацистичну расову теорію, за якою з одного боку німецьким патріотом може бути лише людина німецької крові, а з другого кожна людина німецької раси, де вона не була, є обов'язана бути німецьким патріотом. Проти нацистського розуміння патріотизму 'фантерист Генке підносить американське розуміння патріотизму як добровільне прийняття на себе громадянських обов'язків супроти краю з боку пришельців найрізніших рас та їх в Америці роджених потомків.

Факт, що власне американець німецького роду був першим американським вояком, що вступив на європейську землю для воювання проти расового націоналізму Гітлера, був щасливою подією з того власне боку, що ця подія в драматичний спосіб подає до відома німецьким масам, що американські німці зовсім не приймають Гітлерівського расового націоналізму, що вони не вважаються зв'язані інтересами з Німеччиною, але з Америкою, не з нацизмом, а з демократією. Свідомість цього певно буде мати отверезуючий вплив на ті частини німецької маси, що не дивлячися на нацистичний дурман, що не потрадили зовсім здібності побачити факт, коли він буде поданий їм у різкий спосіб. Власне цієї різкості не можна відмовити такій події, коли на чолі американських вояків, що йдуть воювати проти гід Гітлера, ступав 'фантерист Генке, американець, що походить з німців.

КАНАДА — ДРУГИЙ ОСЕРЕДОК БРИТІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Думки тих, що заповідали, що Канада стане колись серцем Бритійської Імперії, не є тепер такими фантастичними, як були ними тоді, коли таке заповідано. Бо так є, що теперішня війна таки вже зробила Канаду другим, і то безпечнішим, центром Бритійської Імперії. Такої думки є Джон МакКормик, журналіст і політик.

Воєнна трагедія поширила децентралізацію Бритійської Імперії, що почалась від того часу, як її колонії стали домініями. Тепер така децентралізація є прямо konieczною вимогою. У такій децентралізації Канада мусить стати осередком монархії з огляду на своє географічне положення, бо Канада з одної сторони притикає до Атлантичного, а з другого боку до Тихого океану. Тим самим є логічним висловлювати децентралізацію для товарів між Злучене Королівство. Канада має два трансконтинентальні залізничні системи, а водна дорога рікою св. Лаврентія, по докладнішим її розвитку, дозволить вантажним парокорам дістатися до середини Великих Озер, себто на яких 1000 миль у внутрішньому континенту. Трансконтинентальні фрахтові канадські плати є в такій спосіб уложені, що можуть конкурувати з платами кораблів в Панамським каналі, бо в дійсності вони є перевозними водними платами.

У мирових часах найліпшими покупцями Британії були 20 держав, а іменно: Злучені Держави, Канада, Австралія, Індія, Аргентина, Нова Зеландія, Німеччина, Південна Африка, Франція, Данія, Голландія, Ірландія, Росія, Швеція, Бельгія, Малайя, Польща, Египет, Нігерія та Китай. З цілої торгівлі, яку Британія веде з ними, на Злучені Держави, Канаду й Аргентину припадає 20 відсотків, а 50 відсотків припадає на краї, які можуть бути добре або гірше обслужені з канадських портів навіть у часі миру. У воєнний час вони можуть бути безпечно лише обслужені. З Венкуверу до Бризбену є всього 6,780 миль у порівнянні з 11,700 мильми з Лондону до Бризбену. Англія має лиш вугілля та залізо і небагато глини. Знову Канада має переважну частину найголовніших мінералів, з вимком дешевого вугілля. Вона має найдешевшу водну силу, яка може заступити вугілля. Канада є найближчими дверима до головного світового поста-

чанні бавовни і вона є далеко ближче до австралійської вонни. Вона має теж подостатком поживи і місце для заощадження її для цілого англійського населення. Живемо в столітті електрики й аляжів, пластмаси й волокон, людським вироблених. Промислову великість Англії побудовано на вугіллі та залізі, але ця підвалина тепер захитана. Робітники, які виробляють англійські гарні вонняні матерії, можуть їх також виробляти в Канаді. Вогкий клімат, який є помічний для виробу англійських бавовняних матерії, можна наслідувати в Канаді при допомозі відповідного ділення на повітря. Якщо робітників і машинерію перенесеться масово до Канади, то для них найдеться тут дешевшу водну силу і сирівці, а поживи будуть мати подостатком не тільки в часі миру, але й в часі війни.

Стратегічно, перенесення осередку тяжкості Імперії до Канади, зробить Атлантичний океан Бритійським Каналом. У Британії індустрія є більше наражена на атаки з повітря, як деінде на світі.

У Канаді не можна її бомбардувати. Англія як головний осередок Імперії представляє кошик, в якому є за багато яєць. Англія є замала, за густо заселена і лежить за близько могоучих неприятелів. Тому є доступна для атаків. Її летунські фабрики є тяжко боронити проти беззастанного бомбардування. Її доки, тяжко вкрити і тому вони наразені на велике ризико.

Щодо Канади, то вона є обширна, широка та боронена двома океанами. Її морське побережжя є величезне. Боронити її від ід і сніг, як теж її природна будова. Важливою охороною від тих природних оброн є паперова оборона, цебто Доктрина Монрова. У Канаді, зприводу Доктрини Монрова, Бритійська Імперія має базу, яка вільна є від нападу поважного ворога, бо в обороні цієї доктрини стануть Злучені Держави.

А як маєте справа з Великою Британією? Говорять, що "Британія завжди буде існувати". Це правда. Однак вона стається, щораз невидішнішим місцем для 45 мільйонів людей, що її замешкують. Беззастанда на переміна місця її сили, з моря в повітря, кажуть в Англії може відігравати лиш роль більшого Гібральтару. Як воєнна історія Європи буде продовжуватися, то англійський нарід мусить хіба жити закопаний в

Душевні Покруччі

Одна українсько-канадська газета зробила на адресу нашої газети заувагу, що, мовляв, вона супроти Америки "ультра-льояльна". Виглядає, що редактор згаданої газети зробив цю заувагу в добрій вірі, бо він сам на сто відсотків льояльний супроти Канади. І тому, як припускаємо, раді, коли бачить цілковиту льояльність серед українських американців до їхньої батьківщини, зв'язаної нині тісним союзом з Канадою в боротьбі з небезпечним противником.

Війна, як знаємо, вимагає від громадян цілковитої льояльності. Навіть найбільша льояльність не може бути під час війни "ультра-льояльністю", себто якоюсь надзвичайною, надприродною льояльністю, що передсидно перевищує всі інші льояльності. Чому ж згаданий редактор ужив того слова? Чи воно, можливо, було сказане ось так собі, без глибокої застанови?

З цього роду заувагами можна в нас зустрітись частіше. За поясненням цього явища треба дошукуватись глибоко в душі наших галицьких інтелігентів і в тих розшуках не раз треба приміювати Фрейдівські засади психоаналізу. Ці зауваги випливають з комплексу нижчості, на яку терплять часто наші інтелігенти, що виростили під важким гнетом чужого панування й замалою зазнали не раз сміху й наруги від своїх гнобителів.

Гнобителі дуже часто квестують на нашу землю. У таких випадках 45-мільйонний нарід не може уважати за варте беззастанно провадити таке життя. Однак в виді поширення англо-саксонства, або навіть Бритійської Імперії, опертій за морем на союз з Злученими Державами, Англія зможе наново і надовго продовжити своє життя.

Такий розвиток подій поставив Британію на становище культурного та стратегічного осередка, замість індустріального і торговельного, який вона мала досі. Її населення буде вистарчаюче, щоб служити як гарнізон, але не таке велике, щоб непридатне для себе подостатком поживи на час миру і війни. До масової міграції англійців до Канади 4 року тому заохочував Осберт Ситвел і попірав свою заохоту пригадкою того історичного факту, коли то імператор Константин врятував римську цивілізацію від знищення варварами - ворогами на дальших 1000 років перенесенням столиці до Візантії.

відмовно відповідає. А серце аж вискакує з грудей, так прагне, аби той хлопець не брав серйозно її відмови і пропозицію повторював стільки разів, доки в її душі не стопиться ледяна перегорода, виплекана нерозважним навчанням про зле зрозумілу дівочу честь. Буває, що хлопець догадується в чім річ і той душевний лід проломить. Але буває таке, що й хлопець мав лише поняття про свою мужеську честь і після першої відмови обидиться та відійде від дівчини навсе. Ось так розійдуться дві істоти, які моглиб разом найщасливіше прожити вік.

Хоч як політика відмінна від женіхання, проте і в одній і другій випадку можуть ділати дуже подібні відрухи нашої душі й характеру. Характерні обтяження спричинені різними обставинами в молодім віці відбиваються на цілм житті чоловіка, на всіх його вчинках. Характерне обтяження нашої галицької інтелігенції відбивається і на її політиці. До великих чеснот в неї належить ось таке: політичне "зрівноваження", чи точніше невірність, здержливість, застереження. Ясне ставлення справи в неї раз дістає прищипку "ультра", а раз просто назву "чужих агентів".

В нинішнім величезнім конфлікті всі партнери заняті по вуха боротьбою і нема в них ні часу ні охоти церемонитись з безсилями партнерами, якими, нажалі, є нині наші провідники. Ніхто з великих партнерів не захоче завдати собі трудно, щоб довгими закликаннями перехилити нас на свій бік. Це нашим завданням кричати з повних грудей, що й ми боремося по даному боці й ми у відплату хочемо того кредиту, який собою уявляє вложення в той конфлікт наша праця.

Серед деяких обставин навіть найкраще вихована дівчина мусить забути за свою соромливість, щоб здобути собі мужа, коли не хоче свого віку продіувати. Тим більше мусить це зробити провідник того народу, чи тої суспільності, що відносно розпоряджає малими, або й ніякими силами. Заявляючись виразно за даним тобором провідник не може тим збещестити своєї суспільності чи свого народу. Він збещестить його тоді, коли багато інших провідників виїде з цього конфлікту з добією, а він перед своїм народом стане з порожніми руками.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЬ ІХ БУДУЧИНУ.

НА СЕЛІ

Повість

(42) М. ШКОЛИЧЕНКА

Х.
Через два місяці після вінчання, а саме з початку січня, прибіг до Уляни Іванівни селянин і плачучи прохав її допомогти хорій жінці.
— Шож у неї? — запитала Уляна Іванівна.
— Родили, Уляно Іванівно, але баба не знає що ділати: ручка випала, каже вона.
Мисахику мов огнем обдало і вона мовчки пішла до кабінету свого чоловіка.
— Приїдете, Уляно Іванівно? — навагоїниці допитувався селянин.
— Зараз; пожди.
Вертаючись з кабінету Мисахику на ходу закутувалася великим платком і говорила до селянина:
— Зараз же, не гаючись, біжи до батюшки, скажи, не-

на дворі бачиш, що робиться. Уляна Іванівна вийшла в прихожу, узла глибокої калюші і пішла на село до слабої.

Продзвонили девять годин вечора, коли до Мисахового дому підїхали попові'сани, запряжені парою добрих коней.
— Уже я, лане, приїхав! — гукнув попові наймит, увійшовши до прихожої.

— Зараз, Гнате, зараз! — гукнув з почивальної Мисак, натягаючи на себе кожуха і запитав: — А як ти думаєш, хутко залетимо ми туди та назад?

— А кудж ми, пане, поїдемо? — У місто.

— Хутко, пане! Коні застоялись, рвуться так, що і адержати не можна! Погані тільки, що така завірюха та вітер. Таке бурхає, що й світу божого не видно, аж очі заліплює!

Мисак вийшов до прихожої. На ньому був широкий та довгий кожух з величезним ковніром, глибока чорна шапка, рукавиці і папучі на ногах.
— А ти добре одягнувся?

— запитав Мисак наймита і уважно оглянув його з ніг до голови.

— Нічого, добре, — відповів той.

Справді Гнат одягнений був не згірше пана і турбуватись було нічого.

— Ну, поїдемо. Будеш пускати коней не стримуючи, аби швидче, діло дуже пильне!

Вийшли, умостились у санях і поїхали. На дворі справді діялося таке, що й світу божого не видно було. Дужий, рвучкий вітер підіймав цілі хмари снігу, крутив його мов божевільний, сивіть, гудів, завирав жалібно і не давав спромогти дивитись очима.

Глядиж, Гнате, щоб ми не збилися з дороги, бо під таку погоду не трудно; — гукнув Мисак до свого візника.

— Не зібемося! Коні так уже знають дорогу до міста, що мабуть і з зав'язаними очима доведуть... Гі, хлопці, гі! — гукнув на коней Гнат і пара добрих коней рванула ще дужче, розкидаючи копитами сніг на всі боки.

Село перебігло в один мент і не чулися. Нарешті минули

млин і виїхали на чисте поле. Дороги було не видно, але сніг був не глибокий і Гнат пускав коней навання, повернувшись на бік, щоб не так било у лице.

Проїшов деякий час.

— А що, не видно міста? — запитав Мисак.

— І-і, пане! Голови кінських не видно, а не тільки міста; хібаж за такою хугою можна що небудь розгледіти?

А коні все бігли тай бігли.

— Гнате!

— А що?

— Ми їхали усе супроти вітру, а тепер за вітром ідемо, — що воно значить? Гляди, щоб не збилися ми часом з дороги.

— Боже спаси! Це вам так здається. Вітер крутить з усіх боків, так що й спостерегти не можна, з якого він боку дме.

А сани все бігли тай бігли. Нарешті коні притомилися і пішли кроком.

— Гнате, гони коней, гони! Відпочинуть, коли назад вернемося, — гукнув Мисак.

Гнат підобрав віжки, гикнув, махнув пугою і коні побігли знову.

Минуло ще декілька часу.

— Шось, Гнате, ми довго їдемо. Невжеж такі не видно й досі міста?

— Та про це вже й я почав думати. І на мою думку час би вже бути в місті.

— Гляди, щоб ми не збилися часом!

Гнат не відповів на цей раз нічого, а підвів тільки в саних і почав пильно приглядатись.

— Мабуть збилися, — заговорив він згодом.

Мисак стрівожився.

— Що ти говориш? Невже такі справді збилися?

— Здається, що збилися... Алеж як би воно так вийшло?

— Не дай Боже, а припини коней.

Гнат натяг віжки і коні стали. Мисак виліз із саней і почав розглядати дорогу. Дороги не було ніякої, та і взагалі нічого не можна було розібрати. Хуга ревла на полі без відміни; сердитий вітер рвав погли Мисахового кожуха, проливав і за високий ковнір і в рукави. Сани зовсім заметені

були снігом, чорніло тільки те місце, де сидів Максим Петрович. Підійшов Мисак до коней і оглянув їх. Коні були мокрі, потомлені і важко дихали.

— Ми, Гнате, збилися, це певне.

Гнат мовчав.

— Кудж ми тепер поїдемо?

— Казали ви, що супроти вітру треба було їхати... Я поверну супроти вітру.

— Повертай, та тільки не гони вже коней, поки віддихнуть трохи.

Гнат повернув коней супроти вітру і пустив їх кроком.

Після прудкої їзди, здавалося тепер, що сани ледви-ледви повзли, а вітер гудів, свистав і хмарами носив по полю сніг.

Мисак пошнурив рукою до жетета, найшов годинник і трудом розглядав стрілки. Годинник показував дві години; Мисакови не вірилися.

— Гнате, чи сіринки у тебе є?

— Є, пане.

— Припини коні та посвіти мені, щоб подивитись, котра година.

(Далше буде).

ПОСЛИ-УКРАЇНЦІ В КАНАДІЙСЬКИХ ПАРЛЯМЕНТАХ

I. БУВШІ ПОСЛИ.

Андрій Шандро.

Першим послом українцем до провінціального парламенту був Андрій Шандро. Він був вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті 17. квітня, 1913 року, з округу Гвітфорд. Його вибір був уневажненим через деякі зловживання під час виборів, однак в доповнюючих виборах, що відбулись у тій окрузі 15. березня, 1915 року, Шандро знов був вибраний послом.

При слідуючих загальних провінціальных виборах в Альберті 7. червня, 1917 року, Шандро був вибраний вдруге, тим разом через аклімацию, бо він був тоді у військовій службі.

Третій раз Шандро був вибраний послом з тої самої округи 18. липня, 1921 року, але його вибір був уневажнений через зловживання під час виборів.

Андрій С. Шандро був першим українським послом в цій Бритійській Імперії. Всі три рази був він вибраний з ліберальної партії. Шандро походить з Буковини, а до Канади приїхав з родичами малим хлопцем.

Т. Д. Ферлей,

нотар, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Гімлі при загальних провінціальных виборах 6. серпня, 1915 року. Був послом до 1920 року.

Дмитро Якимішак,

адвокат, був вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Етелберт, 1888 року. До Канади приїхав з родичами на весі, 1897. Вдруге був вибраний з тої самої округи 18. липня, 1922 року й був послом аж до 1927 р.

Василь Федун,

вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Вікторія при загальних виборах 18. липня, 1921 року з партії Злучених Фермерів Альберти (Ю. Ф. А.). Був послом до 1925 року.

Михайло Рощекій,

фермер, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Гімлі 18. липня, 1922 року. Був послом до 1927 року.

Михайло Черногус,

фермер, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Гвітфорд 10. липня, 1923 року. Був послом до 1927 року.

Ізидор Горещкий,

учитель, тепер інспектор шкіл в Альберті, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Гвітфорд 19. червня, 1930 року. Був послом до 1935 року.

Петро Миськів,

адвокат, вибраний до провінціального парламенту в Альберті з округу Вікторія 19. червня, 1930 року. Був послом до 1935 року.

Д-р Юрій Драган,

лікар, вибраний послом до провінціального парламенту в Саскачевані з округу Келвінгтон 19. червня, 1934 року. Був послом до 1938 року. Д-р Драган був першим українським послом у Саскачевані.

В. Лісовський,

учитель, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Етелберт, 17. липня, 1936 року.

Юрко Войтків,

державний урядник, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Вегревил 21. березня, 1940. В кілька місяців Войтків зрезигнував з посади в користь міністра Лова, який провадився під час виборів у своїй окрузі.

Михайло Лучкович,

учитель, вибраний послом до провінціального парламенту в Оттаві з округу Вегревил, Альберта, 14. вересня, 1925 р. 28. липня, 1930 року М. Лучкович був вибраний послом удруге з тої самої округи й був послом до 1935 року.

II. ТЕПЕРІШНІ ПОСЛИ.

МАНІТОБА.

Никлай А. Григорчук.

Уродився в Бучаках, повіт Коломия, Галичина, 19. грудня, 1888 року. До Канади приїхав з родичами на весі, 1897. Тої самої весни родичі поселились на гомстеді 32 милі від Давфину, Ман. Кілька літ пізніше побудовано школу 6 милі від їх гомстеду і Н. Григорчук учався до тої школи. З фарми пішов п. Григорчук працювати до "Інтернаціонал Гарвест Ко." В 1911 році поселився в Етелберт, Ман., де зачав торгівлю фермерським наряддям і тим займається й тепер. В роках 1917-19 п. Григорчук був війтом (ріфом) місцевого муніципалу.

П. Григорчук був перший раз вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Етелберт 29. червня, 1920 року. Вдруге вибраний з тої самої округи 18. липня, 1922, втретє — 28. червня, 1927, четвертий раз 16-го червня, 1932, а пятий раз 22. квітня, 1941. В останніх виборах одержав 2,099 голосів. Партіяна приналежність — ліберально-прогресивний (урядова партія).

Николай Володимир Бачинський.

Син Василя й Кароліни, з дому Висоцька, уродився 16. ве

ресня, 1887 року, в селі Серафимці, пов. Городенка, Галичина. До Канади приїхав 1906 року. Оженився з панною Юлією Власіною, з Вінніпегу, 5. червня, 1920. Панство Бачинські мають трое дітей: Ольга, Ярослав й Іван.

П. Бачинський був перший раз вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Фишер 18. липня, 1922 року і від тоді був вибраний послом при всіх чотирьох слідуючих виборах, тобто — 28. червня, 1927, 16. червня, 1932, 17-го липня, 1936, і 22-го квітня, 1941. Під час сесії манітобського парламенту в грудні, 1941, п. Н. В. Бачинського іменовано місто-предсідником парламенту. Партіяна приналежність — ліберально-прогресивний (урядова партія).

Стефан Кравчик.

Син Николая й Анни Кравчиків, зі Скали, пов. Борщів, Галичина, уродився в Гарленд, Ман., 1-го січня, 1903 р. Закінчив потрібні студії для навчання в вищих школах і тепер є директором школи в Брукленді, коло Вінніпегу. Послом вибраний в Вінніпегу, 22. квітня, 1941, одержавши 5,315 голосів. Партіяна приналежність — незалежний. Батько п. Кравчика помер в 1911 році, а мати живе в Вінніпегу. Дня 27-го червня, 1941 р., п. С. Кравчик оженився з панною Анною Васко.

Йосиф Вавриков.

Уродився в Гімлі, Ман., 25. квітня, 1908. Родичі його, Григорій й Марта, приїхали до Канади зі села Лубянка, пов. Збарж, Галичина, поселились в околиці Гімлі й фермерують там дотепер. Йосиф Вавриков скінчив вищу школу в Гімлі, а рільничий факультет у манітобському університеті, одержавши ступінь B. S. A. в 1932 році. В 1934 році п. Вавриков скінчив учительський курс у Вінніпегу. Перший раз був вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Гімлі 17-го липня, 1936, одержавши 1850 голосів. Другий раз був вибраний в тій самій окрузі 22-го квітня, 1941. Тоді одержав 2,666 голосів. Посол Вавриков господарює з родичами на фермі. Нежонатий. Партіяна приналежність — С. С. Ф.

Іван Роман Соломон.

Уродився в околиці Зоря, Манітоба, 24-го травня, 1910. Родичі його, Роман й Анна Соломони, походять з села Сапогов, пов. Борщів, Галичина. До Канади приїхали 1910 року й поселились в околиці Зоря, коло Сифтону, в Манітобі. Тепер фермерують в околиці Ешвил, Ман.

П. Іван Соломон покінчив правничий факультет у манітобському університеті й тепер є адвокатом у Вінніпегу. Вибраний послом до манітобського парламенту в окрузі Емерсон 22-го квітня, 1941. Одержав 2,500 голосів. Партіяна приналежність — ліберально-прогресивний. Оженився з панною Євгенією Огриздо 20 липня, 1941.

Іван Стрик.

Іван Стрик, учитель, вибраний до провінціального парламенту в Манітобі 22-го квітня, 1941, в окрузі Ст. Клемент. Партіяна приналежність — ліберально-прогресивний. (Кінець буде).

СОВЕТИ ЗДЕРЖУЮТЬСЯ З ЗАВВАГАМИ ВІДНОСНО А. Е. С.

ЛОНДОН. — Советські газети подали на видних місцях вістки про присилку американської експедиційної сили до Ірландії. Але водночас вони комусь цілком здержались з своїми власними заввагами на ту тему.

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подиватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інститутів чи американських визначних людей).

Форд Сіті, Па. — Товариство Запорозька Січ, відділ 63 У. Н. Союзу і У. Н. Дім закупили два примірники "Історії України" М. Грушевського, виданої по англійськи, призначуючи по одній книжці для Пен Стейт Каледж і Форд Сіті Гай Скул.

Елмайра, Н. Й. — Товариство ім. Івана Франка, відділ 271 У. Н. Союзу, закупило один примірник "Історії України" М. Грушевського, призначуючи його для міської Публік Лайбрієрі.

ТРОШКА ГУМОРУ

Ігнаці Матушевські обговорюючи справу будучої великої Польщі в "Новим Сьвєце" з 24. січня ц. р. говорить: "Не забуваймо, що в границях перед розбором Польща нараховувала 12 мільонів — а по воєнскресенні на майже половині давних земель мала 35 мільонів".

Плетє таке п. Матушевські тоді, коли навіть сама урядова польська передвоєнна статистика ствердила, що одна третина населення цієї "великої" Польщі була непольського походження. Невже поляки не думають з тим твердим фактом числитись? А що буде, як той факт почислиться з ними?

КОМУНІСТ ХОЧЕ ВСТУПИТИ ДО ВІЙСЬКА

Джеймс Литерик, бувший комуністичний посол до манітобської легіслятури, який дотепер укривається перед поліцією "десь у Манітобі", написав листа до прем'єра Макензі Кінга, в якому висказує охоту вступлення до канадської армії або ж готов жертувати свої услуги там, де міг би найліпше прислужитись справі війни.

У своїм листі Литерик заявляє, що приневолений є укриватись надалі, бо в противний випадку був би арештований і висланий до концентраційного табору. Додає при тім, що оскільки може, старається навіть з укриття помагати в загальнім воєнним змаганні краю і просить, щоб би міг ту помірнести отверто без страху, що буде відсланий до табору інтернованих.

Часопис, що подає цю вістку, додає від себе: "Процей обов'язок помагати в воєнних змаганнях краю пригадали собі комуністи зо своїм провідником Литериком на чолі, занадто пізно, бо доперва по нападні німців на Советську Росію. Недивота, що влада з резервою ставиться до "патріотизму" комуністів і що маючи ще в свіжій пам'яті злочинну, підливну їхню діяльність на протязі перших двох літ війни, держить у силі розпорядки, винимаючи їх зпід права". І цілком справедливо, додамо від себе.

Два тисячі компаній наняли на протязі 1939 р. 32,000 учених і видали \$215,000,000, на ведення ними індустриальных розслідувань.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ ДАЙМО СЕБЕ РОЗБИВАТИ!

Якось зайшов я до Клубу Українських Горожан і стрів краян. Привітавшись з ним, побачив у його кишені польську газету. Прошу, щоб мені її показав, бо скортіло поглянути, чи не пишуть чогось про нас. І не помилюсь. Це була американсько-польська газета "Америка Ехо" з 24. січня 1942, а в ній велика стаття п. н. "Українськи і російськи агенції Гітлера", яку в оригіналі пересилаю редакції. Дуже мене заболіло, як я побачив, що не поминала ця польська газета й наших видних громадських діячів, а також чіпилась "Свободи" і У. Н. Союзу, хоч зазначає, що те все вона подає за якимсь видавництвом, що зветься "Ди Авр". Як я то прочитав, то зачав застановлятися, що за причина, що по-являються ось такі напасти на наших людей і наші організації. Миж прецінь живемо в Америці десятиками літ і весь час вели одну і ту саму роботу. Наші передові діячі не вчораєшні. Ми їх чули нераз. Знаємо, хто вони і що пишуть по газетах. І певно, що й американська влада те все знає. Колиж ми боронили тут український нарід в Європі, то робили те з широго серця і з такого переконання, що ми повинні так робити не тільки як ті, що є з українського роду, але і як чесні та добрі американські громадяни, що розуміють, яким то великим скарбом є свобода. Знову, як Америка знайшлася у війні, то всі наші організації й газети взялись широким попірати всі воєнні заходи нашого президента Рузвельта, що зрозуміле, бож цей край це наш кавалок хліба, це наша свобода. То якжеж їй не помагати? Те, що виписують про наш нарід польські чи москвські газети, чи такі американські як "Ди Авр", вказує на те, що вони не тільки пишуть неправду, але навіть ні крихітки не розуміють душі нашої, коли хто з них припускає, що є такі між американськими українцями, що могли б піти проти Америки. Правда, трапляються різні божевільні; вони можуть бути і між нами, але тяжко повірити, щоб були аж такі, що були б невольними супроти Америки. Тому мені здається, що ту проти-українську пропаганду повели вороги визволення українського народу. Вони хочуть доконче розбити самих американських українців, внести в наші ряди зневіру і недовіру до наших організацій і провідників, щоб таким чином нас ослабити. Та ми стіймо далі твердо при американським прапорі, як стояли, бо виграє Америка, виграємо і ми. А тоді стане теж легше й нашим братам в Європі.

Л. Сарабун,
Бріджпорт, Па.

У Злучених Державах було в 1910 р. більше жінок лікарями і хірургами як в 1930 р.

ВПИСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ

ФІРМА

П. СТАСЮКА

ПОРУЧАЄ

СЛІДУЮЧІ ТОВАРИ ПО НАСТУПНИХ ЦІНАХ:

ВЕПРОВИЙ СХАБ
(Loin of Pork) 22 ¢
WHOLE PIECE

НІЖКИ
Вепрові Задні 6 ¢

Вуджений ТЕНДЕРЛАЙН
(Smoked Butt) 39 ¢

BOILED WHOLE 46 ¢
H A M SLICED 57 ¢

Вепрові Свіжі ШИНКИ
Передні 25 ¢

ROLLED WHOLE 38 ¢
B E E F SLICED 57 ¢

ШИНКИ
Вуджені Передні 26 ¢

ROAST WHOLE 57 ¢
P O R K SLICED 69 ¢

СОЛОНІНА
СОЛЕНА
Цілий Стріп (ГРУБА) 13 ¢

POTATOE SALAD 10 ¢

SALAMI
(DRY)
by whole piece only 38 ¢

BRANDS:
SWIFT — FRANKLIN
CUDAHY — ZESTA
WILSON OAKWOOD
HOFFMAN — HICKORY

П. СТАСЮК
124 FIRST AVENUE, NEW YORK CITY

УВАГА! — РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!
ТОВАРИСТВО ЗАПОРІЗЬКА СІЧ, ВІД. 367. У. Н. С.

Баль-Танець
В СУБОТУ, 31. СІЧНЯ (JANUARY 31, 1942)
В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE.

Початок у год. 7. вечері.
Просимо всі Братства, Товариства, Сестрицтва, організації та всіх громадян прибути та разом забавитись ще перед постом. За добру обслугу й забаву ручитись
Заряд.

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ШІКАГО, ІЛЛ.

ЗДВИГ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
(YOUTH RALLY)
В НЕДІЛЮ, 1. ЛЮТНЯ 1942
Український Народний Дім, 841 N. Western Ave.
З Р. М.

В концертній програмі Здвику беруть участь найкращі артистичні і аматорські сили американсько-української колонії в Шікаго. З визначних артистів возьме участь оперовий співак Олександр Кульбак, О. Даркович і пані Євгенія Галін! Реферати молоді по англійськи, танки, різноманітні солові виступи, декламації і т. п.

По концерті БАЛЬ! — Всіх, а зокрема молодь, просить:
Комітет Молоді Відділів У. Н. Союзу.

ВИНУЮТЬ ЗА ТРАГЕДІЮ ПЕРЛ ГАРБОРА. — Спеціальна розслідуна комісія федерального уряду складає немалу частину вини за трагічний вислід нападу на Перл Гарбор на адмірала Госбенда Е. Кимела (наліво) й генерала Волтер С. Шорта. Комісія каже, що вони занедбали свої обов'язки й грубо помилялись в своїх осядах.

